

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИЙМАЛЬНА КОМІСІЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії

Анатолій МАЗАРАКІ
«» 2025 р.

ПРОГРАМА
конкурсу творчих здібностей
для здобуття освітнього ступеня бакалавра
на основі ПЗСО та НРК5

галузь знань
спеціальність

В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
В2 «Дизайн»

факультет

Технологій та бізнесу

Київ 2025

ВСТУП

Програма конкурсу творчих здібностей як форми вступного випробування для вступу для здобуття ступеня бакалавра на основі ПЗСО та НРК5, передбачає перевірку та оцінювання творчих здібностей вступника, необхідних для здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю В2 «Дизайн», яка згідно Порядку прийому для здобуття вищої освіти в 2025 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2025 року № 168, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2025 року за №15/41360 із змінами затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 27 лютого 2025 року № 386, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2025 року за № 330/43736 включена до Переліку спеціальностей, прийом на навчання за якими здійснюється з урахуванням рівня творчих здібностей вступників.

Мета конкурсу творчих здібностей – визначення та оцінювання потенційних творчих здібностей та рівня підготовки вступника у живописі, зокрема їх здатності до зображення натюрморту з предметів побуту, овочів, фруктів з драпіруванням тканинами, для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності В2 «Дизайн».

Основними **завданнями** конкурсу творчих здібностей є:

- перевірка наявності у вступників знань основ візуальної культури, специфічного професійного бачення та відображення оточуючого середовища;
- перевірка володіння вступником основами композиції та пропорцій;
- оцінка рівня сформованості об'ємно-просторових уявлень;
- визначення рівня базових графічних навичок і тонального та колірного зображення (уміння грамотно скомпонувати зображувані предмети на картинній площині заданого формату, передати пропорції, форму, фактуру, матеріальність елементів та предметів засобами тону і кольору, домогтися тональної та колірної гармонійності).;
- виявлення художнього бачення та індивідуального стилю.

Програма складається з таких розділів:

1. Структура випробування (етапи проведення конкурсу творчих здібностей).
2. Приклади виконання типових завдань, що будуть включені до кожного з етапів конкурсу творчих здібностей.
3. Критерії оцінювання. Структура оцінки та порядок розрахунку результатів конкурсу творчих здібностей.
4. Загальні та спеціальні вимоги до здібностей та компетентностей учасників конкурсу творчих здібностей.
5. Інша додаткова інформація для допомоги у підготовці вступників до конкурсу творчих здібностей.
6. Список рекомендованих джерел.

1. СТРУКТУРА ВИПРОБУВАННЯ (ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ)

Завдання конкурсу творчих здібностей: виконати живописний натюрморт з побутових предметів, що створений комісією для проведення конкурсу творчих здібностей, на аркуші паперу А3.

Перед виконанням завдання необхідно створити один або декілька мініатюрних композиційних ескізів натюрморту з предметів побуту, овочів, фруктів з драпіруванням тканинами графічними засобами, визначаючи:

- загальну компоновку натюрморту;
- загальні плани натюрморту, композиційне розташування предметів в просторі;
- домінанту натюрморту.

Наприкінці ескізних пошуків відбувається вибір оптимального варіанту ескізу (якщо декілька мініатюрних композиційних ескізів натюрморту) на думку вступника та перенесення зображення на основний формат А3.

Необхідний інвентар для виконання завдання: мольберт, планшет для малювання *(надається вступнику на місці)*; папір акварельний типу Торшон формату А3, фарби водорозчинні (акварель/гуаш/темпера/акрил), пензлі, прості графітні олівці зручної для абітурієнта м'якості (наприклад Н, В, 2В та інше), м'які ластика, інші індивідуально-необхідні засоби *(наявність забезпечується вступником самостійно)*.

Тривалість: 6 академічних годин (4 години 30 хвилин/270 хвилин).

Формат проведення: офлайн, онлайн (тільки у випадках, визначених п. 2 розділу 5 цієї Програми).

Таблиця 1.

Етап	Зміст	Тривалість та очікуваний результат
I. Організаційний	1.1. Ідентифікація вступників. 1.2. Розміщення вступників та облаштування робочого місця необхідним інвентарем. 1.3. Проведення інструктажу щодо виконання завдання, ознайомлення з критеріями оцінювання та регламентом роботи. 1.4. Ознайомлення з готовими композиціями натюрмортів та вибір місця малювання обраного натюрморту.	15 хвилин Вступник: - визначає зручний ракурс для створення майбутньої композиції; - здійснює підготовку необхідних матеріалів.
II. Попередній аналіз і композиційне рішення	2.1. Вступники аналізують натюрморт: розглядають розташування предметів, композиційну цілісність, світлотіньові компоненти. 2.2. Створюють один або декілька мініатюрних композиційних ескізів натюрморту з предметів побуту, овочів, фруктів з драпіруванням тканинами графічними засобами, визначаючи: - загальну компоновку; - загальні плани натюрморту, композиційне розташування предметів в просторі;	30 хвилин Визначено композицію. Предмети розташовані пропорційно площі аркуша.

	<p>- домінанту натюрморту.</p> <p>Внаслідок ескізних пошуків відбувається вибір оптимального варіанту ескізу (якщо декілька мініатюрних композиційних ескізів натюрморту) на думку вступника та перенесення зображення на основний формат А3.</p> <p>2.3. Побудова композиції на аркуші А3: виконати легкий підмалювок графітним олівцем, узагальнити загальну композиційну схему.</p>	
<p>III. Конструктивно-пропорційна побудова та лінійний малюнок</p>	<p>3.1. Опрацювання форми предметів: уточнюються пропорції, перспективні скорочення, характерні особливості кожного об'єкта.</p> <p>3.2. Робота над деталізацією: оформлення складних форм (овочів, фруктів, тканини, побутових предметів), уточнення контурів.</p> <p>3.3. Розподіл світлотіньових відношень: визначення місць основних світлових і тіньових зон.</p>	<p>75 хвилин</p> <p>- Чіткий, конструктивний малюнок із передачею правильних пропорцій.</p> <p>- Композиція збалансована.</p>
<p>IV. Робота з кольором та тональними відношеннями</p>	<p>4.1. Підбір палітри: вибір кольорів для натюрморту, визначення основних тонально-кольорових співвідношень.</p> <p>4.2. Перший етап живописної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - нанесення основних кольорових плям; - опрацювання великих кольорових площин; - передача основних світлотіньових відношень. <p>4.3. Перерва.</p> <p>4.4. Другий етап живописної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - деталізація об'єктів, уточнення світлотіні; - опрацювання текстури і фактури предметів (скло – прозоре з відблисками, тканина – м'яка зі складками, фрукти – мають характерні поверхні, тощо). - Гармонізація кольорової гами, робота над тлом. 	<p>120 хвилин, з перервою 15 хвилин</p> <p>- Натюрморт має кольорову цілісність.</p> <p>- Враховано загальний колорит композиції.</p> <p>- Предмети відображені на форматі мають реалістичний, наближений до натури вигляд.</p> <p>- Передано глибину простору засобами світлотіні та кольорових відтінків.</p>
<p>V. Завершальний етап</p>	<p>5.1. Корекція композиції: перевірка цілісності роботи, уточнення деталей.</p> <p>5.2. Остаточне узгодження світлотіньових та кольорових відношень.</p> <p>5.3. Оформлення та здача роботи для оцінювання.</p>	<p>30 хвилин</p> <p>- Робота завершена, має цілісний вигляд та виразність.</p> <p>- Готова робота передається для оцінювання членам комісії.</p>
<p>VI. Підбиття підсумків</p>	<p>6.1. Оцінювання творчих робіт членами комісії відповідно до критеріїв (розділ 3 цієї програми) та визначення підсумкових балів.</p> <p>6.2. Формування рейтингу вступників відповідно до результатів оцінювання.</p>	<p><i>(без присутності вступників)</i></p>

**2. ПРИКЛАДИ ВИКОНАННЯ ТИПОВИХ ЗАВДАНЬ,
ЩО БУДУТЬ ВКЛЮЧЕНІ ДО КОЖНОГО З ЕТАПІВ КОНКУРСУ
ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ**

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ. СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК РОЗРАХУНКУ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНКУРСУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ

Таблиця 3.

Структура критеріїв оцінювання (максимальна кількість балів за критерієм)	Вимоги для отримання максимального балу за критерієм	Недоліки у роботі, які знижують бали за критерієм
<p>Композиційне рішення та побудова зображення (40 балів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Збалансованість композиції</i> (розміщення предметів у форматі) – 10 б. 2. <i>Дотримання пропорцій предметів</i> – 10 б. 3. <i>Конструктивна побудова форми</i> (перспектива, передача об'єму) – 10 б. 4. <i>Акуратність та грамотність лінійної побудови</i> – 10 б. 	<p>Оцінюється компоновка натюрморту, правильність його композиційного рішення, відносна пропорційність об'єктів та лінійна конструктивна побудова.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композиція збалансована, усі елементи гармонійно розташовані, закомпоновані. 2. Дотримані пропорції та перспектива (немає спотворення у розмірах або розташуванні предметів). 3. Лінійні зображення чіткі, впевнені, правильні, без зайвих штрихів та помилок. 4. Усі предмети побудовані відповідно до їх конструкції (циліндричні, кубічні форми передані правильно). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутність композиційного центру, неправильна компоновка (хаотичне або незбалансоване розташування предметів на форматі паперу). 2. Грубі помилки в побудові пропорцій предметів натюрморту або спотворена перспектива зображення. 3. Неправильна побудова предметів. 4. Недовершене або неправильне виконання малюнка.
<p>Робота з кольором та тональними відношеннями (80 балів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Гармонійність кольорового рішення</i> – 20 б. 2. <i>Правильна побудова світлотіньових співвідношень</i> – 20 б. 3. <i>Вірне відображення тону, кольорової насиченості</i> – 20 б. 4. <i>Передача матеріальності предметів (скло, тканина, метал, овочі, фрукти тощо)</i> – 20 б. 	<p>Оцінюється гармонійність кольорового рішення, правильність передачі світлотіні, реалістичність матеріалів та об'ємних форм у живописі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гармонійно поєднані кольори, передано природну взаємодію теплих і холодних тонів. 2. Коректна світлотіньова передача: предмети мають об'єм, контраст між світлом та тінню. 3. Кольорова насиченість реалістична, не має брудних кольорів. 4. Передана матеріальна текстура і фактура об'єктів (у скла – прозорість, метали мають характерний відблиск, у тканин – м'якість). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дисгармонія у кольорах, неприродний вигляд натюрморту. 2. Відсутність світлотіні або занадто слабкий контраст, що робить плямне зображення. 3. Використання «брудних» кольорів без урахування реальних відтінків предметів. 4. Не передана матеріальність: наприклад, скло має вигляд пластика, у тканин не передана м'якість.
<p>Технічне виконання та художня виразність (50 балів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Якість роботи з фарбами, володіння</i> 	<p>Оцінюється якість технічного виконання роботи, використання живописних прийомів та рівень художньої виразності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Впевнене володіння технікою живопису, використання плям- 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Недостатня майстерність в роботі з фарбами, нерівномірне накладання кольорів. 2. Відсутність художньої виразності: робота

<p><i>технікою живопису – 15 б.</i></p> <p>2. <i>Оригінальність художнього рішення – 15 б.</i></p> <p>3. <i>Завершеність роботи, увага до деталей – 10 б.</i></p> <p>4. <i>Загальна цілісність та виразність роботи – 10 б.</i></p>	<p>мазків відповідно до форми об'єктів.</p> <p>2. Виявлення характеру предметів через живописні прийоми (наприклад, реалістична передача текстури й фактури).</p> <p>3. Виразна художня інтерпретація: присутня авторська манера, творче рішення.</p> <p>4. Малюнок має вигляд логічно обгрунтованої, завершеної роботи.</p>	<p>виглядає механічно зробленою.</p> <p>3. Неохайне або незавершене виконання (недовершена візуалізація окремих ділянок натюрморту, невиправлені помилки).</p> <p>4. Використовуються шаблонні, схематичні рішення натюрморту.</p>
<p>Загальна акуратність, оформлення та відповідність завданню (30 балів):</p> <p>1. <i>Чистота виконання, наявність дисгармонійних, необережних треків фарби, плям тощо – 10 б.</i></p> <p>2. <i>Дотримання вимог до конкурсного формату паперу та правил оформлення роботи – 10 б.</i></p> <p>3. <i>Вчасне завершення роботи в межах конкурсного часу – 10 б.</i></p>	<p>Оцінюється загальна презентація роботи, рівень готовності та дотримання встановлених вимог до завдання.</p> <p>1. Робота охайна, без слідів фарби на полях, змазаних ділянок чи інших випадкових забруднень.</p> <p>2. Дотримано формат і правила оформлення конкурсної роботи (наприклад, формат аркуша відповідний до вимог, немає обірваних країв).</p> <p>3. Завдання виконання повністю в межах відведеного часу, незавершених елементів немає.</p>	<p>1. Наявність кольорових забруднень, нерівностей паперу.</p> <p>2. Недотримання формату паперу або вимог конкурсу.</p> <p>3. Незавершеність роботи над натюрмортом.</p>
<p>Разом: 200 балів</p>		

Структура оцінки та порядок розрахунку результатів конкурсу творчих здібностей

Підсумкова оцінка дорівнює сумі балів за всі етапи конкурсу творчих здібностей.

Шкала оцінювання 200 балова (максимальний – 200 балів, мінімальний – 100 балів.)

Підсумкова оцінка за виконання завдання конкурсу творчих здібностей вважається незадовільною, якщо вступник отримав менше 100 балів.

4. ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗДІБНОСТЕЙ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧАСНИКІВ КОНКУРСУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ

Вступник повинен мати розвинуте об'ємно-просторове мислення, здатність запам'ятовувати і фіксувати зорові враження.

У частині образотворчої грамотності вступник повинен **знати**:

- закономірності побудови основних тривимірних геометричних форм;
- композиційні закономірності;
- закони лінійної та повітряної перспективи для відображення тривимірного простору на двовимірній площині.
- закономірності колірних гармоній та світло-тональних і колірних рефлексів.

Вступник повинен **володіти**:

- навичками ведення графічного та кольорового аналізу;
- умінням створювати відповідні пропорційні відношення з урахуванням законів лінійної і повітряної перспективи;
- колірно-графічними прийомами та засобами виразності: лінією, тоном і кольором для передачі пропорцій, пластики та матеріальності форм у просторі;
- класичною технікою живопису акварельними, гуашевими, темперними або ж акриловими фарбами.

5. ІНША ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ДОПОМОГИ У ПІДГОТОВЦІ ВСТУПНИКІВ ДО КОНКУРСУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ

1. Конкурс творчих здібностей з живопису проводиться у спеціально обладнаних аудиторіях університету. *Завдання до конкурсу виконується за допомогою інвентарю:*

- 1) *власний інвентар у вступника*: папір акварельний типу Торшон формату А3, фарби водорозчинні (на вибір: акварель/гуаш/темпера/акрил), пензлі, прості графітні олівці зручної для абітурієнта м'якості (наприклад Н, В, 2В та інше), м'які ластики, інші індивідуально-необхідні засоби;
- 2) *інвентар що надається вступнику на місці виконання конкурсної роботи*: мольберт, планшет для малювання.

2. Формат проведення конкурсу творчих здібностей: виключно в очному форматі (для вступників, які перебувають на тимчасово окупованій території, та/або склали НМТ у 2025 році за кордоном допускається використання дистанційного формату) в межах одного дня.

Для вступників, які перебувають на тимчасово окупованій території, та/або склали НМТ у 2025 році за кордоном допускається використання дистанційного (онлайн) формату проходження конкурсу(на платформі Zoom).

У такому випадку:

- 1) Комісія формує запрошення на платформі Zoom для відеозустрічі та надсилає його на електронні пошти вступників.

- 2) За півгодини до початку конкурсу творчих здібностей вступникам необхідно пройти ідентифікацію на підставі підписаного фото з екрану ім'ям та прізвищем, а також демонстрації оригіналу документа, який підтверджує особу.
- 3) Під час проведення конкурсу у дистанційному (онлайн) форматі здійснюється відеозапис, під час якого вступник зобов'язаний не вимикати веб-камеру та не залишати зону її видимості не залучати сторонніх осіб до виконання завдання.
- 4) У випадку виникнення форс-мажорних обставин (сигнал повітряної тривоги, вимкнення електроенергії та/Інтернет-мережі тощо) вступник зобов'язаний повідомити комісію за попередньо узгодженим каналом зв'язку та зафіксованим станом виконаного завдання. Деталі алгоритму подальших дій узгоджуються з комісією залежно від стану форс-мажорних обставин.
- 5) У випадку порушення вищезазначених вимог щодо проходження конкурсу творчих здібностей у дистанційному (онлайн) форматі комісія має право анулювати його результати та виставити незадовільну оцінку.

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гончаренко, Т. Г. Композиція в образотворчому мистецтві: навчально-методичний посібник /Т. Г. Гончаренко. – Львів: Видавництво ЛНАМ, 2019. – 204 с.
2. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну: підручник. – Київ: Кондор, 2015. – 560 с.
3. Малік Т. В. Дизайн середовища: витоки, типологія, основи теорії: навчальний посібник. – Київ: СПД Павленко, 2012. – 240 с.
4. Сімонік А. С. Засоби виразності (біоенергетичні,біоритмічні системи): монографія. Київ, 2018. 269 с.
5. Чирва О. Ч., Сімонова А. В., Лобко-Зампасі М., Вінтаєв Д. Ю., Сосницький Ю. О., Манохін В. П., Мирончик П. В. Живопис: навчальний посібник. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 150 с.
6. Чепелик В. В. Теорія та практика сучасного живопису: монографія / В.В. Чепелик. – Одеса: Астропринт, 2017. – 228 с.